

Otto-Aaron Takala

Soitellen sotaan

Turun XIII sellokilpailuun valmistautuminen

Metropolia Ammattikorkeakoulu

Musiikkipedagogi (AMK)

Musiikin koulutusohjelma

Opinnäytetyö

Päivämäärä 13.5.2018

Tekijä(t) Otsikko	Otto-Aaron Takala Soitellen sotaan
Sivumäärä Aika	16 sivua + äänite + 2 liitettä 13.5.2018
Tutkinto	Musiikkipedagogi
Koulutusohjelma	Musiikin koulutusohjelma
Suuntautumisvaihtoehto	Musiikkipedagogi (AMK)
Ohjaaja(t)	Juha Karvonen, FM
<p>Opinnäytetyöni on monimuototyö, eli kerron musiikkikilpailuista ja Turun sellokilpailun historiasta, sekä myöskin omasta valmistautumisesta Turun XIII sellokilpailuun. Kirjallisen osuuden lisäksi opinnäytetyöhöni kuuluu soiva osuus, joka koostuu Helsingin konservatoriolla pitämästäni kisaohjelmiston harjoituskonsertista sekä Turun XIII sellokilpailun 1. erän suorituksesta kilpailussa. Harjoituskonserttini nauha löytyy osoitteesta https://www.youtube.com/watch?v=s0Y78Y0JY3c&list=PL-eCj70Z3hUisblhQY270tmg-VABPbuer (kolmessa osassa) sekä Turun sellokilpailun kisanauha osoitteesta https://youtu.be/T5VHcq3FQ-E</p> <p>Opinnäytetyössäni tutkiskelen hieman kilpailujen historiaa sekä kerron omakohtaisesta valmistautumisestani kilpailuun. Lisäksi kerron omista harjoituskonserteistani sekä itse kilpailutilanteesta ja siihen liittyvistä seikoista. Toivoisin tämän opinnäytetyön olevan avuksi kaikille kilpailuun valmistautuville muusikoille, ja uskoisin tästä olevan kaikista eniten hyötyä etenkin tuleviin Turun sellokilpailuihin valmistautuville sellisteille.</p>	
Avainsanat	sello, Turun sellokilpailu, sellokilpailu, musiikkikilpailu

Author(s) Title Number of Pages Date	Otto-Aaron Takala With music we fight 16 pages + recording + 2 appendices 13 th of May 2018
Degree	Bachelor of Music
Degree Programme	Music
Specialisation option	Music Pedagogy
Instructor(s)	Juha Karvonen, MA
<p>My thesis is about my preparation to the Turku XIII Cello Competition, and also about music competitions in general and the history of the Turku Cello Competition. This work consists of written report and two video recordings, one from the rehearsal concert in Helsinki Conservatory and the other from the 1st round of the competition. The recording of the rehearsal concert can be found in https://www.youtube.com/watch?v=s0Y78Y0JY3c&list=PL-eCj70Z3hUisblhQY270tmg-VABPbuer (in three parts) and the recording from the competition can be found in https://youtu.be/T5VHcq3FQ-E</p> <p>In my thesis I tell little bit about the history of music competitions and little bit about my own preparation for the competition. I also tell about my own rehearsal concerts, performing in the competition and things that link to that topic. I hope that this thesis would help everyone who is preparing for a music competition, and I think this would be especially helpful for all the cellists who are preparing for the future Turku Cello Competitions.</p>	
Keywords	cello, Turku Cello Competition, cello competition, music competition

Sisällys

1	Johdanto	1
2	Musiikkikilpailut	2
2.1	Musiikkikilpailut maailmassa	2
2.2	Turun sellokilpailu	4
3	Kilpailuun valmistautuminen	6
3.1	Ohjelmiston suunnittelu, harjoittaminen ja nauhojen teko	6
3.2	Kilpailuunlähtökonsertti	9
4	Kilpailusuoritus	11
4.1	Arvonta ja esitys	11
4.2	Tulokset ja palaute	12
5	Pohdinta	13
	Lähteet	15
	Liitteet	
	Liite 1. Pakollinen kilpailuohjelmisto	
	Liite 2. Opinnäytekonsertin ohjelmalehtinen	

1 Johdanto

Musiikkikilpailuja on lukemattomia ympäri maailmaa. Niitä järjestetään sekä nuorten muusikkolupausten löytämiseksi että pedagogiseksi tavoitteeksi nuorille muusikoille. Isoimpien kilpailujen voitot ovat vieneet useat nuoret lahjakkuudet maailman isoimmille konserttilavoille ja luoneet kansainvälisiä merkittäviä solisti- ja kamarimusiikkiuria.

Opinnäytetyöni koskee omakohtaista valmistautumistani Turun XIII sellokilpailuihin, jotka pidettiin helmikuussa 2018. Kilpailu on Turun Soitannollisen seuran järjestämä, ja on Suomen ainoa ”SM-tasoinen” sellokilpailu. Tämä kilpailu on suurimmalle osalle nuorista suomalaisista sellisteistä (minä mukaan lukien) pedagogisessa mielessä täysin lyömätön mahdollisuus, sillä ohjelmisto mikä kilpailuun valmistetaan on laaja ja sisältää keskeisiä sellorepertuaariin kuuluvia teoksia.

Olen ollut aiemminkin Turun sellokilpailussa vuonna 2014, sekä valmistanut ohjelmistoa Lutoslawski-kilpailuihin Puolassa sekä Brahms-kilpailuihin Saksassa. Näihin jälkimmäisiin kilpailuihin en kuitenkaan mennyt, koska koin ajan loppuvan kesken eivätkä kappaleet olleet siinä vaiheessa riittävällä tasolla jotta niitä olisi kannattanut mennä esittämään. Joka tapauksessa pedagoginen hyöty ohjelmiston harjoittelusta ja esittämisestä Suomessa oli suureksi eduksi.

Opinnäytetyöni on monimuotoinen, eli kerron musiikkikilpailuista ja Turun sellokilpailun historiasta, sekä myöskin omasta valmistautumisesta Turun XIII sellokilpailuun. Kirjallisen osuuden lisäksi opinnäytetyöhöni kuuluu soiva osuus, joka koostuu Helsingin konservatoriolla pitämästäni kisaohjelmiston harjoituskonsertista sekä Turun XIII sellokilpailun 1. erän suorituksesta kilpailussa.

2 Musiikkikilpailut

2.1 Musiikkikilpailut maailmassa

Musiikkikilpailuja on maailmassa lukemattomia määriä. Näistä kuuluisampia mainittakoon Tsaikovski-kilpailu Venäjällä, Queen Elizabeth-kilpailu Belgiassa sekä ARD-kilpailu Saksassa. Suomessa kansainvälisesti merkittäviä kilpailuja ovat mm. Paulon sellokilpailu, Sibelius-viulukilpailu sekä Maj Lind-pianokilpailu. Kuuluisia kilpailuvoittajia ovat mm. viulisti David Oistrach (Queen Elizabeth-kilpailu v.1937), sellisti Andreas Brantelid (Paulon sellokilpailu v. 2007) sekä pianisti Daniil Trifonov (Tsaikovski-kilpailu v. 2011). Suomalaisia kilpailuvoittajia ovat mm. viulisti Pekka Kuusisto (Sibelius-viulukilpailu v.1995), sellisti Arto Noras (Tsaikovski-kilpailu 2.sija v. 1966) sekä Okko Kamu (Herbert von Karajan-kapellimestarikilpailu v. 1969). Musiikkikilpailujen tarkoitus on tuoda esille nuoria muusikkolupauksia, toimia pedagogisena motivaattorina suuren ohjelmiston valmistamiseen sekä tarjota mahdollisuuden nuorien muusikoiden tutustua toisiinsa ja helpottaa verkostoitumista. (ARD Music Competition 2018; Queen Elizabeth 2018; Paulo Cello 2018; Tchaikovsky-competition 2018; Okko Kamu 2018.)

Normaalisti instrumenttikilpailut koostuvat kolmesta erästä, joissa kaikissa esitetään erilainen ohjelmisto. Turun sellokilpailussa nämä erät koostuivat ensin alle 20 minuutin sooloresitaalista, toisessa erässä vapaavalintaisesta resitaalista pianon kanssa sekä finaalissa muutamasta vaihtoehtoisesti valittavasta konsertosta sekä pakollisesta kilpailuun sävelletystä teoksesta sellon ja orkesterin kanssa. Isommissa kansainvälisissä kilpailuissa kuten esim. Tsaikovski-kilpailuissa ohjelmisto on yleensä tätäkin suurempi, ja parhaimmillaan esitettäviä konserttoja voi olla jopa kolmekin kappaletta (Tchaikovsky Cello 2018).

Kilpailun tuomaristo koostuu yleensä merkittävistä jopa kansainvälisestikin tunnetuista muusikoista. Tuomaristo laskee pisteitä laittaen erilaisia plussia ja miinuksia paperille kilpailijan suorituksen eri osa-alueista. Tällaisia asioita voivat olla mm. intonaatio, musiikin tekeminen, tyylikkyys tai vaikkapa yleissaundi mikä instrumentista lähtee. Jos suoritus menee hyvin ja kilpailija saa tarpeeksi pisteitä, pääsee hän soittamaan seuraavalle kierrokselle. Jatkopaiikkoja on yleensä vain tietty määrä eri erissä, joten mallikaskaan suoritus ei välttämättä vielä takaa jatkopaiikkaa jos yleistaso on sen verran korkea.

Musiikkikilpailujen suosio on 2000-luvun aikana kasvanut räjähdysmäisesti, ja useissa kilpailuissa nähdäänkin ennätysmäärä osanottajia eri maista. Vaikka kilpailuvoitot tuovatkin suurelle osalle mainetta ja auttaa uraa nousukiitoon, jäävät monesti useat vanhat kilpailuvoittajat unholaan uuden voittajan tullessa tilalle. (The Strad 2013.)

Andreas Brantelid, Paulon Sellokilpailun finaali, Helsinki 2007 (Yle 2007).

2.2 Turun sellokilpailu

Turun sellokilpailu on Turun Soitannollinen Seura ry:n järjestämä suomalainen sellokilpailu. Kilpailu on suunnattu Suomen kansalaisuuden omaaville nuorille sellisteille, jotka eivät ole täyttäneet kilpailun alkamispäivään mennessä vielä 30v. Vuonna 1990 kilpailu oli poikkeuksellisesti Pohjoismainen. Kilpailu on järjestetty ensimmäistä kertaa vuonna 1972, ja järjestettiin aluksi kolmen, mutta myöhemmin neljän vuoden välein. (Finland Festivals 2017.)

Vuoden 2018 sellokilpailu ajoittui 16.-23.2.2018. Kilpailussa oli kolme erää, joista kaksi ensimmäistä järjestettiin Turun Konservatorion Sigyn-salissa, sekä finaali Turun konserttitalossa. Kilpailu sisälsi poikkeuksellisesti myös nauhakarsinnan, jonka piti jokaisen kilpailijan lähettää kilpailun ilmoittautumisajan sisällä. (Finland Festivals 2017.)

Ohjelmisto kilpailuun oli melko laaja. Nauhakarsinta sisälsi Preludin vapaavalintaisesta Bachin soolosellosarjasta, sekä vapaavalintaisen Alfredo Piattin kapriisin. Itse kilpailun ensimmäinen erä koostui sooloresitaalista, joka sisälsi Preludin ja Sarabanden vapaavalinnaisesta Bachin soolosellosarjasta, Magnus Linbergin Arian soolosellopartiasta sekä vapaavalintaisen Alfredo Piattin kapriisin soolosellolle. Toinen erä oli täysin vapaavalintainen resitaali, jonka kokonaiskeston tuli olla 40-50 minuuttia. Finaali soitettiin Turun Filharmonisen orkesterin solistina, ja repertuaariin piti valita viidestä romanttisesta konsertosta yksi. Lisäksi finaalissa oli pakollisena jokaisella kilpailijalla Lotta Wennäkosken säveltämä kilpailun tilausteos Foliage sellolle ja orkesterille. (Finland Festivals 2017.)

Turun sellokilpailu on merkittävä mittapuu monelle sellistille, ja kilpailussa menestyjät ovatkin päässeet laajasti kotimaiseen tietoisuuteen. Aikaisempia kilpailuvoittajia ovat olleet Raimo Sariola ja Timo Hanhinen 1972, Risto Poutanen 1975, Pauli Heikkinen 1978, Martti Rousi 1982, Riitta Pesola 1986, Tuija Rantamäki 1990, Susanna Mälkki ja Roi Ruottinen 1994, Panu Luosto 1998, Tuomas Ylinen 2002, Samuli Peltonen 2006, Tomas Nuñez-Garcés 2010 ja Senja Rummukainen 2014. Vuoden 2018 voittajaksi valikoitui Leonardo Chiodo. (Finland Festivals 2017; Turun XIII sellokilpailu 2018.)

Vaikkakin itse kilpailuvoitto saattaakin toimia hyvänä ponnahduslautana muusikkouralle, on itse kilpailulla ollut täysin kiistaton vaikutus sellonsoiton kansainväliselle tasolle Suomessa. Turun sellokilpailulla on edelleen vahvasti motivoiva vaikutus uusien sellistisukupolvien kehittymiseen. (Turun XIII sellokilpailu 2018.)

Myöskin nykyinen sellonsoitonopettajani Samuli Peltonen on voittanut Turun sellokilpailut. Turun sellokilpailun finaali, Turku 2006 (Turun Sanomat 2006).

3 Kilpailuun valmistautuminen

3.1 Ohjelmiston suunnittelu, harjoittaminen ja nauhojen teko

Valmistautumiseni Turun sellokilpailuun alkoi jo lähes vuotta aikaisemmin keväällä, kun kilpailuohjelmisto julkaistiin kisojen kotisivuilla. Opettajani Samuli Peltosen kanssa sovimme ohjelmistosta mitä soittaisin siellä, ja ohjelmistosta muotoutuikin seuraavanlainen:

1. erä:

Johann Sebastian Bach: Preludi ja Sarabande soolosellosarjasta no. 5 c-molli BWV 1011

Magnus Lindberg: Aria Partiasta soolosellolle

Alfredo Piatti: Kapriisi no. 12

2. erä:

Robert Schumann: Fantasiestücke sellolle ja pianolle Op. 73

Dmitri Shostakovitsh: Sonaatti sellolle ja pianolle d-molli Op. 40

Kalevi Aho: Preludi, Toccata ja Postlude

3. erä:

Edvard Elgar: Sellokonsertto e-molli Op. 85

Lotta Wennäkoski: Foliage sellolle ja orkesteri

Kappalevalinnat olivat osaksi opettajan valitsemia, mutta sain vähän vapautta itsekin päättää ohjelmistosta. Esimerkiksi toisen erän Kalevi Ahon kappale oli minulle täysin uusi tuttavuus, ja aloin sitä harjoittelemaan pelkästään koska opettajani mielestä se sopi minulle. Siinä nimittäin sai ”mättää” menemään ja se toimi soittotyylilleni hyvin! Lisäksi Piattin 12. kapriisi oli opettajani mielestä hyvä valinta hyvän staccatoni takia, vaikken itse kokenut asiaa näin. En nimittäin oikein missään vaiheessa kilpailuprosessia saanut tätä kapriisia tuntumaan varmalta ja helpolta. Bachin 5. soolosellosarja oli minulle täysin uusi

tuttavuus, ja pääsi siitä syystä mukaan ohjelmistoon. Schumannin Fantasiestücke, Shostakovitshin sonaatti sekä Elgarin sellokonsertto olivat myöskin vanhoja tuttavuuksia ja omalla vahvuusalueellani, joten nekin pääsivät mukaan repertuaariin. Hyvä kilpailuohjelma koostuu usein hyvässä suhteessa sekä vanhoista että uusista kappaleista, jolloin kappaleiden vieminen riittävän korkealle tasolle on mahdollista.

Aivan ensiksi syksyllä piti tehdä kilpailuun nauhat nauhakarsintaa varten. Tätä varten varasin Sibelius Akatemian N-talolta luokan NK-55, jossa oli kamera, mikrofonit yms. äänityslaitteet asetuksineen valmiina. Tämä helpotti työtä huomattavasti, sillä minun ei tämän ansiosta tarvinnut hankkia omia äänityslaitteita ja säätää niiden kanssa. Äänen- sekä kuvanlaadulla saattaa nimittäin olla suurikin merkitys siinä, millaisen kuvan jättää itsestään nauharaadille ja kuinka tosissaan on hakemassa kilpailuihin, joten näihin asioihin kannattaa panostaa kohtuudella.

Nauhoitustilanne taas sen sijaan oli kaikkea muuta kuin helppoa. Oman soiton äänittäminen kilpailukarsintaa varten on yksiä raastavimpia kokemuksia mitä on, sillä nauha on niin arka ja paljastava virheiden suhteen. Tämä saattaa johtaa monilla siihen, että soittamisesta tulee melkoista pinnistelyä ja virheiden välttelyä, ja kun lähtökohta soitolle on se ettei nyt saisi sattua mitään, niin virheitä yleensä juuri silloin tulee. Lisäksi soitosta saattaa kadota luonnollisuutta ja rentoutta, mikä ei useinkaan ole toivottavaa.

Monet ihmiset tekevät usein myöskin sen virheen, että jäävät vainoharhaisesti äänittelmään kappaleita uudestaan ja uudestaan ja toivovat soiton menevän paremmin kymmenien eri ottojen jälkeen. Tämä on toki täysin ymmärrettävää siinä mielessä, että äänitystilat on useimmiten varattu vain muutamaksi tunniksi ja ehkä parin päivän ajaksi, ja nauhoista pitäisi saada huippuhyvät tässä lyhyessä ajassa. Myönnän itse syyllistyneeni samaan, ja huomasinkin kahden päivän tuntikausien äänittelyjen jälkeen kuunnellessani omia nauhojani parhaimpien nauhojen tulleen kummankin päivän äänityssesioiden alkupuolen otoilla. En ollut kuitenkaan niihinkään tyytyväinen, kuten ei myöskään opettajani, sillä kummatkin Bach ja Piatti jäivät kärsimään intonaatio-ongelmista. Tiesin kuitenkin, etten enää parin päivän sisällä pystyisi parempaan suoritukseen, joten näillä nauhoilla oli mentävä. Se ei onneksi kuitenkaan vaikuttanut kilpailuihin pääsyä, sillä kaikki nauhan lähettäneet otettiin mukaan kilpailuun.

Pyrimme käyttämään osaa ohjelmistostani saman vuoden marraskuussa olleessa B-kurssissani. Tämä oli hyvä välietappi kisoja ajatellen, sillä oli helpompi käyttää ajan hyödyksi kun päämäärä ja esitystilanne oli lähempänä. B-kurssiohjelmani koostuikin Bachista, Schumannin Fantasiestückesta sekä Shostakovichin sonaatista.

Sen lisäksi soitin koko toista erää kamarimusiikkiduona pianistikaverini kanssa, jolloin sain kappaleisiin myös kamarimusiikillista näkemystä sekä mahdollisuuden soittaa pianon kanssa lähes niin paljon kuin halusin. Lisäksi koko partituuri kappaleista tuli tutuksi, kun piti alkaa pohtia ihan alusta pitäen pianistini kanssa joka ei ollut ikinä näitä kappaleita soittanut, että kuinka luomme yhdessä kappaleet täysin nollapistestä. Lisäksi pysyimme kummatkin tasavertaisesti jakamaan kappaleista omia näkemyksiämme ja keilemaan rauhassa erilaisia musiikillisia ratkaisuja, mikä oli erittäin antoisaa ja avartavaa! Oli myöskin äärimmäisen hyödyllistä soittaa kappaleita sekä omalle sellonsoitonopettajalleni, kamarimusiikkiopettajallemme että erilaisilla mestarikursseilla eri opettajille pianistini kanssa. Tämä antoi todella paljon perspektiiviä kappaleisiin, ja toisesta erästani muotoutuikin omasta mielestäni erittäin hyvä ja ylivoimaisesti vahvin erä.

Olen aina kärsinyt jonkinasteisista soittoon vaikuttavista esiintymisjännitysongelmista, ja halusin työstää näitä ongelmia sekä B-kurssiani että kilpailuja varten. Tästä syystä osallistuinkin Sibelius Akatemiassa Päivi Arjaksen vetämälle Esiintymis- ja oppimisvalmennuskurssille, jossa teimme mm. erilaisia rentoutumis- ja hengitysharjoituksia, jaoimme kurssilaisten ja opettajan kesken ajatuksia esiintymisestä ja pohdiskelimme asioita yhdessä. Tämän ansiosta aloin saamaan ensimmäistä kertaa elämässäni jonkinlaista näkemystä ja perspektiiviä esiintymiseen ja tilanteessa jännittämiseen, ja sain paljon hyviä työkaluja tulevia konsertteja varten. Ehkä tärkeimmäksi ajatukseksi omaa jännitystä sekä esiintymistäni tukemaan osoittautui se, että se mikä harjoituskopissa on tarpeeksi hyvin harjoiteltu, säilyy lähes aina sellaisenaan lavallakin, vaikka oma fiilis olisi millainen tahansa. Toinen ajatus jonka kurssilla opin ja josta on ollut myöskin suunnaton hyöty, on ollut kuvitella esiintymistilanne jo edellisiltana päässään. Tärkeää on kuvitella etukäteen, miltä tuntuu olla salissa, minkälainen yleisö tai raati olisi mahdollisesti paikalla ja miten aloitan kappaleet. Se, miten kappale lähtee käyntiin ratkaisee yleensä koko esityksen kulun ja keskittyneisyyden. Kun nämä ajatukset on käyty läpi jo kerran, on suoriutuminen itse esiintymistilanteessa huomattavasti helpompaa. Esiintymistä voikin nimittäin harjoitella aivan yhtäläillä kuin mitä tahansa muutakin opittavaa asiaa. (Arjas, Päivi 2017.)

Kova treeni sekä esiintymisen harjoittelu tuotti tulosta, ja B-kurssini meni paremmin kuin osasin odottaakaan. Sain tutkinnostani paljon kehuja sekä rakentavaa kritiikkiä jatkoa varten. Kehuja sain paljon soiton luonnollisuudesta sekä musikaalisuudesta, ja kritiikkiä tuli mm. intonaatiosta Bachissa ja Schumannissa sekä a-kielen kapeahkosta soinnista. Shostakovitshin sonaattiin vaikuttivat kaikki olleen eniten tyytyväisiä, ja se meni omasta mielestäniikin varsin virheettömästi. Samuli kehotti jatkossa ennen kilpailuja esittämään ohjelmistoa vielä lisää, ja tästä sainkin idean, että olisikin hyvä pitää ainakin yksi kokonainen konsertti ennen kilpailuja jossa esittäisin ainakin suurimman osan kilpailuohjelmistostani. Tästä muotoutui samalla myös opinnäytteeni soiva osuus. Kurssin jälkeen aloin keskittyä finaali-ohjelmiston harjoitteluun sekä valmistautumaan kilpailuunlähtökonserttiini.

3.2 Kilpailuunlähtökonsertti

Paria viikkoa ennen kilpailua pidin kilpailuunlähtökonserttini, joka toimii tässä opinnäytetyössäkin soivana osuutena (linkki tallenteeseen:

<https://www.youtube.com/watch?v=s0Y78Y0JY3c&list=PL-eCj70Z3hUisBlhQY270tmg-VABPbuer>). Saliksi valikoitui Helsingin Konservatorion konserttisali, sillä se on Metropolian tiloista isoin ja muistuttaa jollain tavalla myöskin Turun Konservatorion Sigyn-salia. Konsertissa esitin vain koko 1. ja 2. erän ohjelmiston, sillä en ehtinyt hoitaa finaalikappaleiden säestäjää konserttiin paikalle, joten finaali-ohjelmisto jäi ulos ohjelmasta kokonaan. Konsertti oli joka tapauksessa äärimmäisen hyvä tilaisuus kokeilla oma soitto-kunto, sillä soitin kummankin erän ilman mitään taukoa. Tämän jälkeen pystyin olemaan varma, että jaksaisin soittaa kummankin erän erikseen itse kilpailussa.

Sain myöskin erittäin hyvän mahdollisuuden soittaa päivää ennen koko ensimmäisen erän ohjelmistoni Länsi-Helsingin musiikkiopistolla kolmen muun sellistikaverini kanssa. Se oli loistava ja turvallinen tilaisuus, jossa oli vain muutama kuuntelija, ja ilmapiiri oli pelkästään kannustava. Tämän ansiosta seuraavana päivänä ensimmäisen erän soitto oli helpon ja varman tuntuista, kun tilanteen oli käynyt jo läpi edeltävänä iltana.

Opinnäyttekonsertin pianistina soitti Niilo Junnikkala (pianisti jonka kanssa soitin toista erää kamarimusiikkina). Halusin tehdä tämän konsertin Niilon kanssa, sillä mielestäni hänen kanssaan oli aivan ehdottomasti helpointa soittaa. Meille oli kehittynyt kuukausien harjoittelujen saatossa hyvä kamarimusiikillinen kontakti ja yhteys. Lisäksi Niilo oli aina

valmis harjoittelemaan ohjelmistoa kanssani koska vain halusin, ja oli myöskin äärimmäisen motivoitunut tähän projektiin.

Konserttiaamuna en oikein osannut enää jännittää hirveästi, sillä tiesin osaavani kappaleet jo niin hyvin ettei mitään täysin odottamatonta oikein olisi voinut sattua. Tein aikaisin aamulla konserttiini ohjelmalehtiset, ja sen jälkeen menimme pianistin kanssa lämmittelemään saliin muutama kymmenen minuuttia ennen konsertin alkua. Fiilis salissa oli hyvä, vaikkakin pelkäsin koko ajan sellon jäävän pianon peittoon, sillä konservatorion konserttisali ei ole helpoin sali balanssia ajatellen. Siellä pitää nimittäin soittaa joka ääni selkeästi ulos, jotta soitto kantaisi salin perälle asti.

Konsertti meni omasta mielestäni hyvin, vaikkakin huomasin loppua kohden etenkin Shostakovitshin sonaatin jälkeen keskittymiseni ja voimieni ehtyneen paljon, ja Ahon kappale olikin osittain melkoista selviytymistaistelua, varsinkin kun teos on aika infernaalisen vaikea ja juuri ja juuri soitettavissa. Sekin meni kuitenkin olosuhteisiin nähden varsin hyvin ottamatta huomioon muutamia intonaatio-ongelmia teoksen alussa.

Yleisöä ei tullut kutsuista huolimatta paikalle paljoa, mutta kuntelemaan saapui kuitenkin loppujen lopuksi opettajani Samuli sekä muutama sellistikollegani ja pari muutakin musiikinopiskelijaa. Samuli vaikutti esitykseen tyytyväiseltä, vaikka korjattavaa hän toki löysi paljonkin. Hänen mielestään Bach oli vieläkin vähän falskia niin kuin B-kurssissakin (Opinnäyte osa 1, kohta 0.21), Schumannin toisen osan väliosa oli liian hätäinen (Opinnäyte osa 1, kohta 21.48) ja kolmannen osan loppu lähti liian nopeassa tempossa (Opinnäyte osa 2, kohta 1.42). Shostakovitshin alku lähti liian hätäisesti ja olisi kaivannut enemmän vastetta (Opinnäyte osa 2, kohta 6.20), toisen osan triolit olivat suttuiset ja hätäiset (Opinnäyte osa 2, kohta 16.33), neljäs osa kokonaisuudessaan oli liian hätäinen (Opinnäyte osa 3, kohta 4.12) ja Ahon alku oli falskia (Opinnäyte osa 3, kohta 9.18). Kokonaisuutena kuitenkin moni juttu toimi hyvin hänenkin mielestään, ja hän kiittelikin paljon hyvästä työstä mitä olin tehnyt siihen asti kilpailun eteen. Tästä jäi hyvä ja luottavainen mieli kilpailua varten.

4 Kilpailusuoritus

4.1 Arvonta ja esitys

Moni varmastikin miettii (minäkin aikaisemmin mukaanlukien), että kuinka itse kilpailutilanteeseessa suoriutumiseen pitäisi sitten suhtautua. Tärkeimmät neuvot mitä sain sekä vanhalta sellonsoitonopettajaltani Jussi Peltoselta että Samuilta oli se, että kilpailuesiintyminen ei oikeastaan juurikaan eroa muistakaan aikaisemmista konserteista joita on tehnyt kilpailuohjelmistolla. Lavalle mennään soittamaan ihan ”normiveto”, eikä tilanteessa tarvitse muuttaa mitään harjoittelutilanteesta poikkeavaa. Tästä syystä Samuli ohjeisti minua harjoittelemaan myös esiintymistä ja läpisoittoa harjoituskopissa, jotta itse esiintymissoittoakin pystyisi harjoittelemaan etukäteen. Tämän avulla esiintymistilanteessa pystyy luottamaan omaan osaamiseensa. Yleensä kaikki ylimääräinen pinnistely ja yritys johtavat vain huonoon lopputulokseen. Kilpailussa lavalla pitää jättää vain vähän varaa intuitiolle, sillä jännitys ja hermoilu saattavat johtaa joskus vähemmän hyviin ratkaisuihin ja ärsyttää tuomaristoa ja kuulijoita.

Kilpailun soittajärjestyksen arvonta suoritettiin päivää ennen 1. erän alkua. Arvonta jännitti lähes kaikkia aika paljon, ja sähkön pystyi aistimaan ilmasta, kun odotimme arvonnän alkamista. Suurelle osalle suurin pelko vaikutti olevan se, joutuuko soittamaan heti ensimmäisten soittajien joukossa seuraavana aamuna klo 10 alkavassa konsertissa. Samaa pelkäsin itsekkin tosi paljon etenkin sen takia, kun viime kisoissa onnistuin nostamaan numeron 1 ja aloittamaan koko kilpailun. Omaksi onnekseni kilpailunumeroksi tulikin 24, ja vuoroni oli vasta 1. erän toisen konserttipäivän iltapäivänä.

Psykologisesti odotus oli kuitenkin rankkaa, sillä omaa vetoa ei oikein voinut jättää pois mielestä, vaan se piti pitää takaraivossa koko ajan. Tämä aiheutti minulle jo ensimmäisestä kilpailupäivästä lähtien paljon stressiä, ahdistusta ja jännitystä, jota oli todella raskasta kestää. Kävin mielessäni läpi kaikki mahdolliset kauhuskenaariot, jotta olisin mentaalisesti valmis mihin vain tilanteeseen mitä lavalla voisi mahdollisesti tapahtua. Tämä oli tosi hyvä metodi, sillä itse kilpailutilanne ei sitten jännittänytkään enää niin paljoa.

Soittoni meni mielestäni hyvin, ja keskittymiseni kantoi koko erän loppuun asti eikä jännitys haitannut ihan hirveästi suoritustani (linkki tallenteeseen:

<https://youtu.be/T5VHcq3FQ-E>). Ihmiset tulivat kiittelemään väliajalla, ja sainkin kave-reilta kehuja vakuuttavasta soitosta ja hyvästä flowsta. Pientä intonaatio-ongelmaa oli etenkin Bachin Preludin alussa (kohta 0.10), mikä vähän jäi kaivelemaan, koska tiesin sillä olevan aika suuri merkitys kilpailuissa ja intonaation heittälystä jää sooloresitaalissa helposti kiinni. Lisäksi Piattin kapriisissa oli vähän vaaran paikkoja, kun tempo jonka otin oli vähän nopeampi kuin olin tottunut soittamaan (kohta 13.30), ja tästä syystä kappaleen puoelssa välissä olleet huiluäänet eivät oikein syttyneet. Lindberg meni kuitenkin hyvin omasta mielestäni ja siinä ei juurikaan sattunut mitään odottamatonta (kohta 10.25).

4.2 Tulokset ja palaute

Kun tulokset julkistettiin illalla, sain kuulla etten päässyt toiseen erään muiden jatkoon-menijöiden kanssa. Olin asiasta melko pettynyt, sillä olisin silloin mielestäni voinut ihan hyvinkin ansaita jatkoapaikan. Olisi ollut kiva päästä soittamaan edes 2. eräni, koska olisin siinä mielestäni vasta päässyt näyttämään omat vahvuuteni sellistinä ja muusikkona. Li-säksi välierästä eteenpäin tuli kilpailusta ihan eri tavalla jännittävä ja mielenkiintoinen, ja yleisöäkin tuli paikalle tästä syystä paljon enemmän. Kuitenkin loppujen lopuksi hyväk-syin aika nopeasti tilanteen, ja pettymys vaihtuikin enemmän iloksi muiden jatkoonpääsi-jöiden puolesta. Olikin erittäin mielenkiintoista ja opettavaista päästä kuulemaan livenä muita sellistikollegojani, jotka pärjäsivät mielestäni hienosti vaativassa tilanteessa.

Tuomaristo antoi palautetta kilpailijoille seuraavana aamuna hotellinsa aulassa. Paikalle saapui useita 2. erästä ulosjääneitä soittajia, ja palautetilaisuus kesti ainakin pari tun-tia. Palautteenannossa sain jonkin verran kehuja soittoni luonnollisuudesta (mikä ei ole kaltaisilleni isokokoisille ihmisille mikään itsestäänselvyys) sekä esityksen vakuuttavuudesta, mutta paljon tuli risuja intonaation heittämisestä sekä hieman liian mielivaltaisesta ajanotosta esimerkiksi Lindbergissä. Lisäksi Piattiin moni olisi kaivannut hieman parem-paa kvaliteettia, sillä staccatoni oli ehkä liian nakuttava, kun taas salissa toimisi parem-min vähän soivempi staccato.

Palautetta sain myöskin opettajaltani Samuilta joka myöskin oli näissä kisoissa tuoma-ristossa. Häntäkin vähän harmitti se etten päässyt jatkoon, eikä hän ihan täysin ymmär-tänyt syytä myöskään. Kuitenkin parantamisen varaa Samuli olisi löytänyt juurikin näissä

edellämainituissa asioissa, ja häntä häiritsi soiton ”junnaavuus” etenkin Bachin Sarabandessa, josta taas Riitta Pesola tykkäsi erityisen paljon (kohta 6.48).

Mitä enemmän kuulin eri ihmisiltä mielipiteitä ja palautetta omasta soitostani, sen enemmän aloin tajuamaan miten vähän loppujen lopuksi kilpailuissa on minkäänlaisia absoluuttisia faktoja. Tuntui vähän siltä, että kaikki kokivat eri kappaleet vahvuuksiksinani ja jopa intonaatiostakin ihmiset olivat täysin eri mieltä eri teoksissa. Lopulta pääasiat mitä päätin ottaa palautteesta opikseni olivat nimenomaan temponkäsittely ja intonaatio, ja pyrinkin parantamaan niitä vielä jatkossa huomattavasti.

5 Pohdinta

Vaikkakin kilpailumenestys jäi tälläkin kertaa saavuttamatta, voin täysin rehellisesti sanoa kilpailun olleen pelkästään positiivinen kokemus itselleni monin tavoin. Kappaleiden vieminen täysin uudelle osaamisalueelleni kehitti minua tälläkin kertaa aivan huikeasti, ja kilpailun seuraaminen antoi paljon perspektiiviä siitä, miten ainakin tämäntasoisessa kilpailussa tulisi soittaa menestyäkseen.

Näissä kilpailuissa huomasin painotuksen olleen paljon intonaatiossa sekä kvaliteetissa, ja monien jatkoonmenijöiden kohtalo ratkesi näiden seikkojen pohjalta. Tämä on toki siinänsä harmi, sillä toisaalta nämä seikathan itse musiikissa ovat varsin pieniä. Mielestäni kvaliteetti ja intonaatio pelkästään tukevat tuotetun musiikin selkeyttä ja laatua, mutta sen painoarvon ei aina tarvitsisi olla niin suuri kuin mitä se välillä tuntuu olevan. Kilpailut ovatkin mielestäni lähteneet (tai olleet aina) siihen suuntaan, että yleensä vain musiikillisesti sekä kvaliteetillisesti selkeimmät suoritukset palkitaan, eikä tunteiden ilmaisulle ja musiikin puhuttelevuudelle jätetä niin paljoa painoarvoa. Soittimen hallinta onkin useimmiten ratkaisevampi tekijä kuin musiikin kokeminen ja ymmärtäminen. Tämä on toki omalla tavallaan enemmän kuin ymmärrettävää, sillä tuomaristo ja yleisö joutuvat kuuntelemaan useamman tunnin eri muusikoiden sellonsoittoa päivässä, ja musiikki pitäisi tarjota heti tarjottimella ja helposti lähestyttävänä. Siksi onkin helppo tarttua vähän ”pinnallisemmin” kilpailijoiden soitinhallinnallisiin puoliin, joista on helpompi löytää eroja. Tämä aika usein johtaa kilpailijoilla siihen, että riskinottoja kilpailutilanteessa pyritään

välttämään ja esityksestä pyritään tekemään vain laadukas veto eikä mitään taianomaista tai erityislaatuista tulkintaa.

Syitä tuomariston päätöksiin voi hiuksia halkomalla löytää toki muistakin tekijöistä kuin pelkästään edellämainituista asioista. Tuomariston arviointiin saattaa vaikuttaa myöskin monet inhimilliset seikat, kuten esimerkiksi mihin aikaan päivästä soitat, kuka soittaa ennen tai jälkeen omaa vetoasi, minkälaisia arvoja tuomariston jäsenet arvostavat sinä päivänä ja jopa millaisen lounaan tuomaristo söi ja miten se vaikuttaa heidän mielialaansa soiton aikana. Ihmisen soitto saattaa vaikuttaa hyvinkin erilaiselta, jos aamu lähti hyvin käyntiin ja hotelliaamiainen oli maittavaa ja kahvi hyvää.

Oli sijoitus kilpailussa loppupeleissä mikä hyvänsä, mielestäni jokainen joka kilpailuun mennessään pystyy ylittämään itsensä sekä harjoitusvaiheessa että kilpailuesityksessä ovat jo omalla tavallaan voittajia. Se, onko oma soitto kilpailutuomaristoa miellyttävää on oman kehtiyksen kannalta täysin merkityksetöntä. Suuri osa maailmankuuluista taiteilijoista eivät ole suurten kilpailujen voittajia, joten teitä huipulle on monia.

Lisäksi täytyy mainita, miten paljon hyötyä minulle itselleni (ja toivottavasti monelle tämän työn lukijalle) oli tehdä tämä opinnäytetyö kilpailuprosessistani ja kirjoittaa asioita paperille ja pohdiskella niitä vielä tässä erikseen. Tietopohjaa kilpailemisesta etenkin kilpailijan näkökulmasta on varsin hankalaa löytää, ja toivonkin mahdollisimman monen nuoren kilpailuihin valmistautuvan muusikon saavan tästäkin työstä jotain irti. Yhtä oikeaa tapaahan ei kilpailuihin valmistautumisessa ole, vaan jokaisen prosessi näyttää aina omanlaiseltaan.

Voin suositella kilpailemista lämpimästi kenelle tahansa nuorelle muusikolle. Vaikka työmaa loppupisteeseen on suuri, on hyvä osata myöskin ottaa rennosti ja suhtautua kilpailuihin tietynlaisella huumorintajulla, sillä lopputulos kilpailuissa jättää lähes aina tulkinanvaraa ihmisille, kun ns. selkeät matemaattiset faktat puuttuvat. Tästäkin prosessista jäi itselleni hurjasti käteen sekä muusikkona että musiikkipedagogina, ja aionkin tulevaisuudessa kannustaa omiakin oppilaitani kilpailemiseen, joskin toki pelkästään hyvässä veljellisessä hengessä!

Lähteet

ARD Music Competition 2018. ARD International Music Competition. <https://en.wikipedia.org/wiki/ARD_International_Music_Competition> (luettu 6.3.2018)

Arjas, Päivi 2017. Esiintymis- ja oppimisvalmennus. Sibelius Akatemia (1.9.-20.12.2017)

Finland Festivals 2017. Turun musiikkijuhlat: Turun XIII sellokilpailu 16.-23.2.2018. <<http://www.festivals.fi/turun-musiikkijuhlat-turun-xiii-sellokilpailu-16-23-2-2018/#.Ws9O2YhuaHs>> (luettu 23.4.2018)

Okko Kamu 2018. Okko Kamu. <https://fi.wikipedia.org/wiki/Okko_Kamu> (luettu 6.3.2018)

Paulo Cello 2018. Aikaisemmat voittajat. <<http://cellocompetitionpaulo.org/historia/kilpailussa-palkitut/>> (luettu 12.4.2018)

Queen Elizabeth 2018. Kuningatar Elisabetin musiikkikilpailu. <https://fi.wikipedia.org/wiki/Kuningatar_Elisabetin_musiikkikilpailu> (luettu 6.3.2018)

Sibelius 2018. Kilpailussa Palkitut 1965 – 2010. <http://www.sibeliuscompetition.fi/Historia/kilpailussa_palkitut/> (luettu 6.3.2018)

Tchaikovsky Cello. 2018. Repertoire. <<http://tchaikovskycompetition.com/en/reper-tory/#cello/>> (luettu 12.4.2018)

Tchaikovsky-competition 2018. Kansainvälinen Tšaikovski-kilpailu. <https://fi.wikipedia.org/wiki/Kansainv%C3%A4linen_T%C5%A1aikovski-kilpailu> (luettu 6.3.2018)

The Strad 2013. Does success in music competitions really matter. <<https://www.thestrad.com/does-success-in-music-competitions-really-matter/1884.article>> (luettu 12.4. 2018)

Turun Sanomat 2006. Turun sellokilpailun finaali, Turku 2016. <<http://www.ts.fi/kulttuuri/1074157872/Samuli+Peltonen+konsertoi+taidekappelissa>> (luettu 23.4.2018)

Turun XIII sellokilpailu 2018. <<https://www.turkucello.fi/>> (luettu 15.4.2018)

Yle 2007. Andreas Brantelid, Paulon sellokilpailun finaali 2007
<<http://vintti.yle.fi/yle.fi/paulo/node/776.html>> (luettu 23.4.2018)

Liite 1. Pakollinen kilpailuohjelmisto

OHJELMA

Nauhakarsinta

Johann Sebastian Bach: Osa Preludi soolosarjoista G-duuri, d-molli, C-duuri, Es-duuri, c-molli tai D-duuri

Alfredo Piatti: Yksi vapaavalintainen kapriisi

Ensimmäinen erä

Johann Sebastian Bach: Osat Preludi ja Sarabande soolosarjoista G-duuri, d-molli, C-duuri, Es-duuri, c-molli tai D-duuri

Alfredo Piatti: Yksi vapaavalintainen kapriisi

Magnus Lindberg: III osa (Aria) teoksesta Partia soolosellolle

Toinen erä

Vapaavalintainen resitaali-ohjelma, jonka kokonaiskesto on 40-50 minuuttia.

Loppukilpailu

Lotta Wennäkoski: *Foliage*, teos sellolle ja orkesterille (Turun XIII sellokilpailun tilausteos, pakollinen teos kaikille finalisteille)

Valinnainen konsertto seuraavista vaihtoehdoista:

Edward Elgar: Sellokonsertto, op. 85, e-molli

Édouard Lalo: Sellokonsertto d-molli

Camille Saint-Saëns: Sellokonsertto a-molli op. 33

Robert Schumann: Sellokonsertto, op. 129, a-molli

Pjotr Tšaikovski: Rokokoo-muunnelmat op. 33

Liite 2. Opinnäytekonserttin ohjelmalehtinen

Kohti Turkua

Turun sellokilpailun ohjelmistokonsertti 6.2.2018 Helsingin konservatorion konserttisalissa

Johann Sebastian Bach: Preludi ja Sarabande soolosellosarjasta no. 5 c-molli
BWV 1011

Magnus Lindberg: Aria Partiasta soolosellolle

Alfredo Piatti: Kapriisi no. 12

Robert Schumann: Fantasiestücke sellolle ja pianolle Op. 73

Dmitri Shostakovitsh: Sonaatti sellolle ja pianolle d-molli Op. 40

Kalevi Aho: Preludi, Toccata ja Postlude

Otto-Aaron Takala, sello

Niilo Junnikkala, piano